

Gissen naar oorzaak onbekende spikkels

De oorzaak van de bladvlekken die sinds een jaar of drie, vier opduiken in aardappelen, is nog niet achterhaald. Dit jaar zijn de spikkels in elk geval gevonden in percelen Aveka, Agria en Innovator. „Vaak wordt het uitgescholden voor alternaria, maar dat is het niet”, zegt Bert Westhoff van BASF Nederland.

Door: Harma Drenth
Fotografie: Henk Oosterhuis

Begin september, op een rassenproefveld met zetmeelaardappelen. Vroege en late rassen staan naast elkaar, elk in verschillend stadium van afrijpen. Niet zo vreemd, in deze tijd van het jaar. Opvallend is wel dat Aveka erg ver afgestorven is. Bekend is dat het ras gevoelig is voor alternaria. Van elk ras is een deel gespoten tegen alternaria en een deel is onbehandeld. Het verschil tussen beide behandelingen is op de streep zichtbaar. Op het proefveld is echter duidelijk dat het loof van sommige rassen die zijn gespoten tegen alternaria, ook is aangetast. Het blad vertoont vlekjes. „Doordat het effect van de bespuiting tegen alternaria op de streep af zichtbaar is, moeten deze vlekjes wel wat anders zijn dan alternaria”, zegt Westhoff. Onderzoek in het laboratorium van BASF heeft dat bevestigd.

„Bij Aveka gaan de spikkels samen met een versnelde afsterving”, wijst Westhoff. Een ander ras vertoont ook veel alternariavlekjes, maar het loof is nog bijna grasgroen. De aantasting is rasafhankelijk. Op proefvelden heeft Westhoff de vlekken ook gezien in de consumptierassen Agria en Ramos, en op

praktijkvelden is ook Innovator niet vrij van spikkels. De aantasting wordt sinds drie, vier jaar gevonden. „Dit jaar is het erger dan voorgaande jaren. Half juli kwam het op. Dat is vroeg voor met name *alternaria solani*. Vroege vlekjes zijn bijna nooit *alternaria*; deze vlekjes kunnen te maken hebben met bemesting, modderbont of 8-juniziek, en virusaantasting.”

Mineralentekort

Hoewel uit een monster met aangetast blad van Aveka bleek dat 33 procent virusziek was, bekruipt Westhoff steeds meer het gevoel dat bemesting een rol speelt bij het optreden van de vlekjes. „Vooraf om de verkleuring om de vlekjes”, zegt hij. De spikkels kunnen duiden op calciumgebrek, maar dat is moeilijk aan te tonen met bladonderzoek. Ook kaliumgebrek is een mogelijkheid, met onder andere als oorzaak een magnesiumovermaat. Dat de symptomen zich nu voordoen, komt wellicht doordat de stikstofbemesting de laatste jaren is verlaagd. „We weten wel dat stikstof camoufleert. Maar met de huidige giften zijn we veel

van die camouflage kwijt.” Nu geldt 230 kilo stikstof als een behoorlijke bemesting. „Vroeger kreeg Bintje 300 kilo stikstof, gebaseerd op onderzoek van dertig jaar geleden - de tijd dat we nog royaal waren, vergeleken met nu. Daarop waren de bemestingsadviezen van andere rassen gebaseerd. Het is nu wel genuanceerd, maar we hebben niet helemaal in beeld hoe de stikstofbehoefte ligt.”

Bovendien is de grond de laatste jaren verschaald. „Doordat verschillende elementen elkaar beïnvloeden, is een goede balans erg belangrijk. Maar die balans raakt makkelijk verstoord nu er nog nauwelijks buffer in de grond zit.”

Bij de spikkels, de verkleuring rond de vlekken en de versnelde afsterving kunnen ook de spuitschema's zonder mancozeb een rol spelen. „Uit de bollenteelt weten we dat je met bladbemesting nooit het groeningseffect van mancozeb krijgt. Bovendien werken de nieuwste middelen heel specifiek op *phytophthora*, terwijl er daarnaast nog vijf of zes schimmelziekten zijn. Dat zijn allemaal zwakteparasieten, die dankzij de verstoorde balans hun kans grijpen.”

Copyright foto

Duidelijk zichtbaar is dat het rechterdeel van het proefveld is bespoten tegen alternaria.